

Sygnatura akt VI Ka 868/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **16 września 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Agata Lipke

przy udziale Tomasza Woźnickiego

Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2016 r.

sprawy **R. K., syna E. i M.**

ur. (...) w G.

oskarżonego z art. 178a§1 i 4 kk w zw. z art. 64§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 9 czerwca 2016 r. sygnatura akt III K 396/16

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce opartego o art. 42 § 2 kk rozstrzygnięcia z pkt 2 na mocy art. 42 § 3 kk orzeka wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zwalnia oskarżonego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

sygn. akt VI Ka 868/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 września 2016 r. w całości

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016 r. sygn. akt III K 396/16 uznał oskarżonego R. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 178a § 1 i 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk polegającego na tym, że w 26 stycznia 2016 r. w G. na ul. (...) w stanie nietrzeźwości 1,03 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził samochód osobowy marki H. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym, będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i w ciągu 5 lat od odbycia w okresie od 20 lipca 2009 r. do dnia 11 lipca 2012 r. kary 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 2141/07 za umyślne przestępstwo podobne z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178 kk i art. 178a § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na mocy art. 178a § 4 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat.

Z kolei na mocy art. 43a § 2 kk orzekł wobec niego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Nadto na zasadzie art. 627 § 1 kpk i art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych obciążył oskarżonego kosztami sądowymi w łącznej kwocie 270 złotych.

Apelację od tego wyroku wniósł Prokurator, który zaskarżył go na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o środkach karnych. Zarzucając obrazę prawa materialnego, a to art. 42 § 2 kk poprzez niesłuszne jego zastosowanie i art. 42 § 3 kpk poprzez jego niezastosowanie pomimo iż orzeczenie środka karnego w nim przewidzianego było obligatoryjne, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego na podstawie art. 42 § 3 kk dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje.

Apelacja Prokuratora zasadnie wytykała obrazę prawa materialnego Sądowi Rejonowemu, który już w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku nie krył się, że uchybił nakazowi płynącemu z art. 42 § 3 kk błędnie orzekając wobec oskarżonego jako sprawcy przestępstwa z art. 178a § 4 kk terminowy zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przewidziany w art. 42 § 2 kk, miał wymierzyć mu go dożywotnio właśnie na podstawie art. 42 § 3 kk.

Zgodnie z tym przepisem, wprowadzonym do porządku prawnego z dniem 18 maja 2015 r. ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 poz. 541), a zatem i obowiązującym w dniu 26 stycznia 2016 r., czyli w dacie popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu przestępstwa, sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio m.in. w razie popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 4 kk, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów na tejże podstawie jest więc co do zasady obligatoryjne, o czym musi przekonywać zwrot „Sąd orzeka”.

Niewątpliwie oskarżonemu przypisane zostało popełnienie występku z art. 178 § 4 kk, konkretnie polegającego na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, gdy jego sprawca był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Owo uprzednie prawomocne skazanie nie mogło budzić przecież wątpliwości. Wynikało pewnie z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 20 stycznia 2009 r. sygn. akt III K 2141/07, którego odpis ze stwierdzeniem prawomocności orzeczenia zalega w aktach sprawy (k. 15 t. I), ponadto figurującego w Krajowym Rejestrze Karnym (k. 17 t. I, k. 28 t. II). Mocą tego wyroku oskarżony został skazany za stanowiące jeden czyn umyślne kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości i nieumyślne spowodowanie w tym stanie wypadku drogowego, w którym śmierć poniósł potrącony na przejściu pieszy, któremu towarzyszyło również zbiegnięcie z miejsca zdarzenia, a zatem za występki kwalifikowany kumulatywnie z uwzględnieniem art. 178a § 1 kk penalizującego konkretnie prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości.

Jednocześnie Sąd Rejonowy nie miał najmniejszej wątpliwości, iż w realiach niniejszej sprawy nie zachodził żaden wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, który przemawiałby za rezygnacją z wymierzenia oskarżonemu dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na rzecz orzeczenia tego rodzaju zakazu na podstawie art. 42 § 2 kk na czas niekrótszy niż 3 lata, nieprzekraczający jednak zgodnie z art. 43 § 1 kk lat 15.

Z tego rodzaju oceną w pełni zgadza się również Sąd Okręgowy, jeśli uwzględni się okoliczności popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu, a więc to, iż po wypiciu znacznej ilości alkoholu w postaci 6 piw bez jakiegokolwiek zahamowania, pomny opisanej wyżej uprzedniej karalności i związanej z nią dla niego dolegliwości wyrażającej się już tylko długotrwałym pobytem w warunkach izolacji więziennej oraz wieloletnim zakazem prowadzenia pojazdów, nie dysponując przy tym uprawnieniami do kierowania pojazdami mechanicznymi, zdecydował się kierować naprawianym wcześniej samochodem osobowym wcale niemających gabarytów po drodze publicznej, nie będąc tak naprawdę nawet przekonany o jego sprawności technicznej, którą zamierzał dopiero zweryfikować (kwestia hamulców). Znajdował się wówczas w znacznym stanie nietrzeźwości. Pierwszy pomiar wykonany o godz. 19:16, a więc krótko po zatrzymaniu do kontroli drogowej, wykazał stężenie alkoholu w wydychanym

powietrzu aż na poziomie 1,03 mg/l, a więc przeszło czterokrotnie przekraczającym granicę pomiędzy stanem nietrzeźwości, a stanem po użyciu alkoholu. Kolejne pomiary potwierdziły natomiast adekwatność pierwszego badania. Nic zatem nie tłumaczyło tego rodzaju zachowania oskarżonego, które musiało uchodzić za wysoce naganne już tylko przez sam fakt, że w przedstawionych okolicznościach postanowił on kierować pojazdem mechanicznym po drodze publicznej, niezależnie od tego, czy swoim czynem stworzył konkretne zagrożenie bezpieczeństwa, czy też nie.

W tych więc warunków oczywistym być musiało, że obligatoryjnym było orzeczenie wobec oskarżonego dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w oparciu o przepis art. 42 § 3 kk. Należało zatem skorygować zaskarżony wyrok zgodnie z wnioskiem apelującego w ten sposób, że w miejsce opartego o art. 42 § 2 kk rozstrzygnięcia pkt 2 orzeczenia wobec oskarżonego na mocy art. 42 § 3 kk zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio.

Zastrzeżeń nie można mieć było natomiast do prawidłowo obligatoryjnie orzeczonego wobec oskarżonego w najniższej możliwości wysokości świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Zgodnie z art. 43a § 2 kk w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 kk sąd orzeka bowiem świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 kk na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10.000 złotych.

Nie znalazł też Sąd Okręgowy podstaw do ingerencji w treść zaskarżonego wyroku poza granicami jego zaskarżenia i podniesionych zarzutów z powodu jego oczywistej niesprawiedliwości (art. 440 kpk), choćby w zakresie rozstrzygnięcia o karze, kiedy rodzaj, wymiar i charakter kary wymierzonej oskarżonemu nie pozwalały w okolicznościach niniejszej sprawy ocenić jej jako rażąco niewspółmiernie surowej. Została przecież oskarżonemu wymierzona kara za przestępstwo popełnione w warunkach recydywy specjalnej z art. 64 § 1 kk zagrożone ustawowo karą pozbawienia wolności do lat 5. Już uprzednio wymierzona oskarżonemu kara 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności również za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji nie wzbudziła w nim odpowiedniej refleksji, skoro z taką łatwością popełnił przypisane mu obecnie przestępstwo z art. 178a § 4 kk nie zważając na dyskwalifikujący go stan psychofizyczny determinowany spożytym wcześniej alkoholem oraz to, że nie ma uprawnień do kierowania pojazdami. Tym samym niecelowym byłoby obecnie wymierzenie oskarżonemu kary łagodniejszego rodzaju. Kara 8 miesięcy pozbawienia wolności nie przekracza zaś stopnia winy oskarżonego. Nie mogła też uchodzić za niedostosowaną do karygodności jego czynu. Wydaje się również potrzebną dla osiągnięcia celów kary, tak względem samego oskarżonego, jak i tych wszystkich, którzy gotowi byłiby go naśladować. Dla tych szczególnie ma stanowić dosadny sygnał braku pobłażania społeczeństwa dla wciąż nagminnych zachowań polegających na poważnych naruszeniach nakazu trzeźwości obowiązującego kierujących w ruchu lądowym, których ilość zdaje się przyrastać wraz z bogaceniem się obywateli determinującym dostępność pojazdów dla coraz to szerszych kręgów. Z kolei warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności nie wchodziło w grę już tylko z tego względu, że w czasie popełnienia przestępstwa oskarżony był osobą skazaną na karę pozbawienia wolności. Na zastosowanie probacji nie pozwalało zatem uregulowanie art. 69 § 1 kk. Poza tym wobec sprawcy występku z art. 178a § 4 kk warunkowe zawieszenie wykonania kary jest możliwe jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach (art. 69 § 4 kk), nie wystarcza pozytywna prognoza społeczno-kryminologiczna. Takowego szczególnie uzasadnionego wypadku względem oskarżonego nie sposób się doszukać.

Zatem gdy nie wystąpiły również inne uchybienia, które podlegałyby uwzględnieniu niezależnie od kierunku i granic zaskarżenia orzeczenia, Sąd odwoławczy w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kierując się zaś zasadami słuszności nakazującymi nie obarczać oskarżonego dodatkowymi kosztami sądowymi poniesionymi w postępowaniu odwoławczym w sytuacji, gdy postępowanie to było efektem uchybienia Sądu Rejonowego całkowicie niezależnego od zachowania oskarżonego, Sąd Okręgowy zwolnił go od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążył Skarb Państwa.